

Handläggare
Eskil Swerkersson
Telefon: 08-50814020

Till
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd 2024-12-12

Remiss av prioriterat gångvägnät för Stockholms stad

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2024/976

Förvaltningens förslag till beslut

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har skickat *Prioriterat gångvägnät för Stockholms stad* på remiss till Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd. För att uppmuntra fler invånare att gå har staden tagit fram ett prioriterat gångnät, som del av implementeringen av stadens gångplan. Prioriterade gångstråk har delats upp i kategorierna huvudgångstråk, stadslivsstråk, framtida stråk och strategiska kopplingar. Inom respektive område finns det råd för planering och utformning.

Förvaltningen anser att ambitioner i staden om att förbättra möjligheter att gå är positivt ur ett miljö- såväl som ett hälsomässigt perspektiv. Ett utpekat prioriterat gångnät skulle kunna bidra till bättre förutsättningar för fotgängare på sikt, men förvaltningen har en del synpunkter framförallt kopplade till genomförbarhet.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har skickat styrdokumentet *Prioriterat gångvägnät för Stockholms stad* på remiss till Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd och andra berörda parter. Svar på remissen ska skickas till kommunstyrelsen senast den 16 december 2024.

Ärendet

För att uppmuntra fler invånare att gå har staden tagit fram ett prioriterat gångnät, som del av implementeringen av stadens

gångplan. Den övergripande målsättningen är att det prioriterade gångnätet ska bidra till att skapa ett gent och sammanhängande nätverk av gångstråk som kopplar ihop kollektivtrafik och målpunkter i staden. En önskvärd effekt av detta är att det ska bidra till en minskning av biltrafik.

Prioriterade gångstråk har delats upp i kategorierna huvudgångstråk, stadslivsstråk, framtida stråk och strategiska kopplingar. Huvudgångstråken är stommen i det prioriterade gångnätet och utmed dessa ska invånare på snabbast möjliga sätt kunna vandra mellan stadsdelar och målpunkter. De ska prioriteras genom att drift- och underhåll anpassas för att säkerställa en hög standard. Om de är för smala eller om det finns hinder som försvårar drift- och underhåll ska ambitionen vara att åtgärda det, till exempel genom breddning.

Stadslivsstråken ligger utmed sträckor med högre stadsmässiga kvalitéer, som till exempel lokala centrum. Utmed dessa stråk är det viktigt med en balans mellan möjligheten att röra och uppehålla sig.

Framtida stråk är sådana som ligger i idé- eller planeringsstadiet och de kan vara antingen huvudstråk eller stadslivsstråk. För framtida stråk som ligger inom stadsutvecklingsprojekt ska staden säkerställa att utformning är anpassad efter dess funktion och bedömda eller önskvärda flöden av människor.

För strategiska kopplingar kan det idag saknas en konkret plan, men staden har identifierat att de är viktiga för att koppla samman områden. De kan vara beroende av större investeringar och är del i stadens långsiktiga planering av gångnätet.

Styrdokumentet innehåller råd för planering och utformning av de prioriterade stråken uppdelade på aspekterna genhet, markmaterial och beläggning, gångpassager, orienterbarhet, utrymme samt trygghet och säkerhet. För breddmått hänvisar de till handboken *Planera för gående*. Ett övergripande råd vid planering av gångvägar är att tillämpa så kallad universell utformning. Det innebär att så många som möjligt ska kunna använda dem från början och att man på så sätt motverkar behov av framtida tillgänglighetsåtgärder.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Avdelning HR och utveckling.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att ambitioner i staden om att förbättra möjligheter att gå är positivt sett ur ett miljö- såväl som ett hälsomässigt perspektiv. Ett utpekat prioriterat gångnät skulle

kunna bidra till bättre förutsättningar för fotgängare på sikt, men förvaltningen har en del synpunkter framförallt kopplade till genomförbarhet.

Det är positivt att sträckor utmed huvudstråket prioriteras vid drift- och underhåll, men eftersom det rör sig om så många sträckor misstänker förvaltningen att det kan vara svårt att höja standarden nämnvärt utmed hela nätet. Ett förslag är att lyfta ut de allra viktigaste delarna som skulle kunna ha en särskilt hög standard vid till exempel snöröjning. Funktionen skulle bli densamma som för stadens pendlingsstråk för cykel, som har god framkomlighet även vid relativt kraftigt snöfall.

För flera av sträckorna delas drift- och underhållsansvar mellan olika aktörer. I de fall där det är stadens förvaltningar är det möjligt att koordinera insatser och skapa en samsyn, men när gångvägar går över kvartersmark saknar staden generell rådighet över standarden på drift- och underhåll.

Delar av huvudstråket som löper utmed parkvägar har begränsade möjligheter att uppnå önskvärd standard, framförallt med avseende på krav om att hårdgöra gångytor. Förvaltningen har identifierat två olika sträckor, men det är möjligt att det finns fler med samma problem.

Sträckan utmed Årstaviken ligger inom naturreservatet, och enligt naturreservatsföreskrifterna krävs det särskilt tillstånd av staden för att asfaltera där. Kopplingen mellan partihandlarvägen och transportvägen löper till viss del över kvartersmark och på stadens mark är det en smal grusad stig utmed stängslet mot partihallarna. Utöver att staden saknar rådighet för hela kopplingen bedömer förvaltningen att det är svårt att utveckla sträckan på stadens mark så att den tillmötesgår utformningskrav från det prioriterade gångnätet.

Vidare vill förvaltningen flagga för att om sträckor från det prioriterade gångnätet även är utpekade i stadens cykelplan kan det finnas utmaningar att tillmötesgå utformningskrav för båda målgrupperna, framförallt med avseende på önskade breddmått. Generellt förespråkar förvaltningen att staden planerar och utformar gång- och cykelvägar på ett sätt så att risk för konflikt eller kollision mellan fotgängare och cyklister minimeras.

På grund av den relativt snäva tidsramen att svara på remissen är det inte möjligt att i detalj studera alla sektioner av nätet. Förvaltningen vill ändå lyfta fram förslag på tillägg till huvudstråken enligt nedan.

Parkväg mellan Hagsätra IP och Älvsjöbadet

Hagsätra IP och Älvsjöbadet är två befintliga starka målpunkter, som saknar en gen koppling i det prioriterade gångnätet.

Förvaltningens förslag är att parkvägen som löper genom skogsområdet mellan målpunkterna läggs till i det prioriterade gångnätet. Utöver att koppla samman Älvsjöbadet och Hagsätra IP är sträckan viktig för att skapa en snabb väg för gående och cyklister mellan Älvsjö/Örby och Hagsätra/Rågsved.

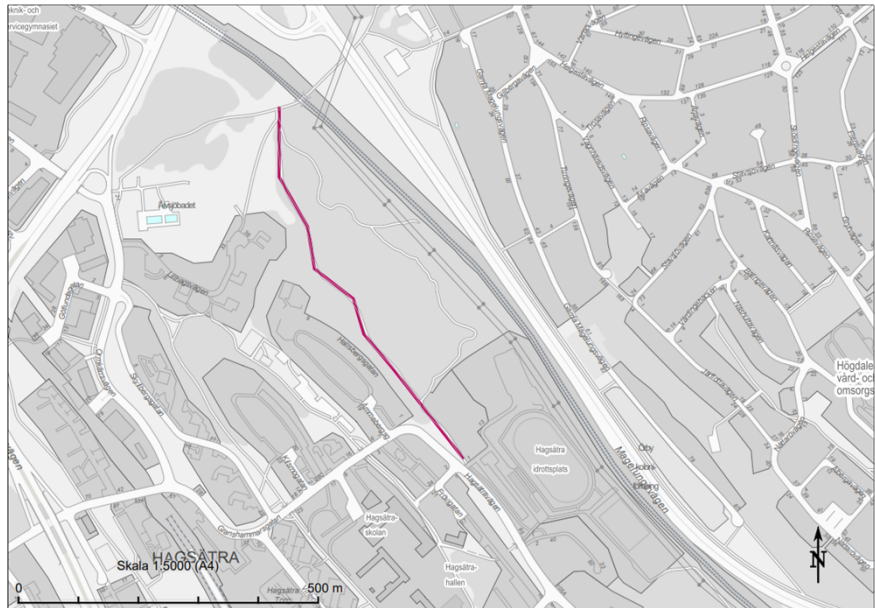

Bild 1. Koppling mellan Hagsätra IP och Älvsjöbadet.

Parkstråk i Högdalen som kopplar samman centrum, förskola och bollplan

Förvaltningen föreslår att parkvägen som löper mellan Högdalsplan och Sjösvägen läggs till i det prioriterade gångnätet. Högdalens bollplan genomgår en upprustning och när den är färdig kommer sträckan fylla en viktig funktion för framförallt barn och unga som vill ta sig från Högdalens centrum och bollplanen.

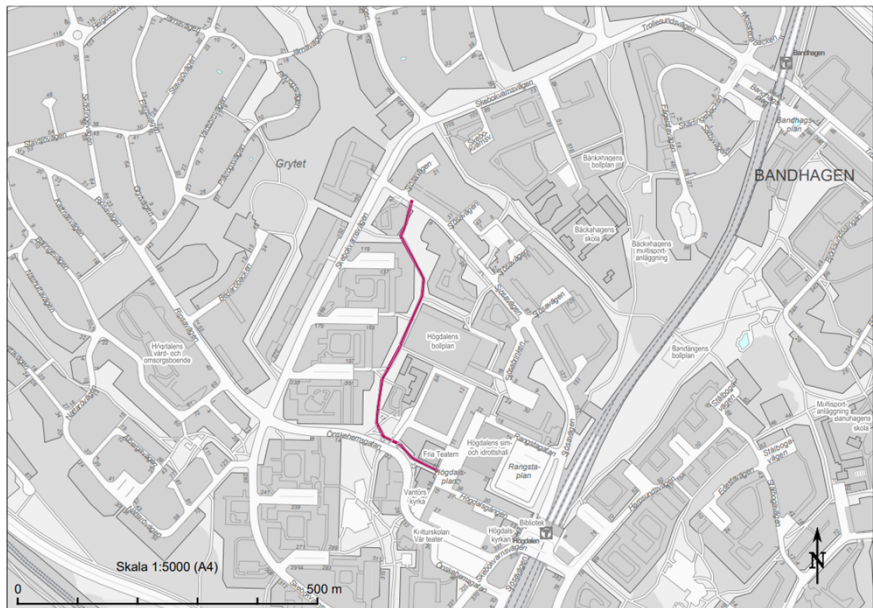

Bild 2. Parkväg mellan bland annat Högdalens centrum och Högdalens bollplan.

Koppling mellan Östberghöjden och Gamla Östberga

Förvaltningen saknar en koppling mellan Östberghöjden och Gamla Östberga i det prioriterade gångnätet. Förvaltningens uppfattning är att områdena idag är relativt uppdelade och det vore bra om gångnätet främjade ökad rörelse mellan dem. För de som rör sig utmed parkstråket som löper centralt genom Östberghöjden är det naturligt att vilja fortsätta den promenaden genom Stamparken och vidare i riktning mot bron till Stureby över Huddingevägen. Delar av sträckan löper över kvartersmark vilket innebär att staden till viss del saknar rådighet över den.

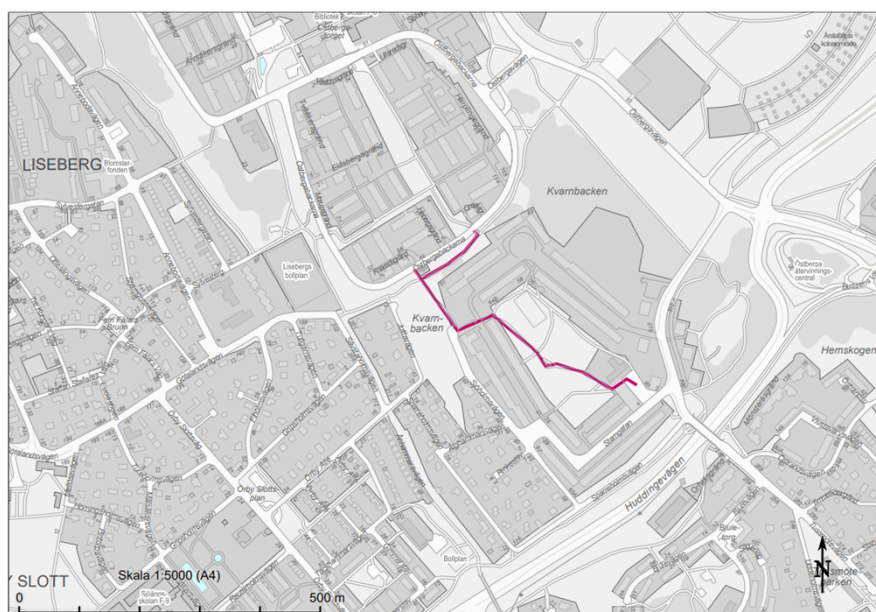

Bild 3. Parkväg mellan Östberghöjden och Gamla Östberga.

Jämställdhetsanalys

Enligt Region Stockholms resvaneundersökning från 2019, reser kvinnor mer kollektivt och går mer jämfört med män. Mot det som bakgrund anser förvaltningen att det är viktigt med ett robust gångvägsnät, som kopplar samman kollektivtrafik med bostäder och olika målpunkter, för att främja jämställda möjligheter att röra sig inom staden.

I stadens medborgarundersökning från 2024 framgår det att kvinnor känner sig mindre trygga i parker och grönområden och när de går ensamma hem på kvällen jämfört med män. Förvaltningen anser därför att det är särskilt viktigt att prioriterade gångstråk upplevs som trygga, och att den aspekten genomsyrar planeringen av dem.

Barnrättsperspektiv

Förvaltningen anser att ett väl fungerande gångvägsnät skapar goda förutsättningar för barn och unga att på egen hand ta sig mellan bostad, skola, idrottsaktiviteter och andra målpunkter, vilket ryms inom artikel 31 från barnkonventionen om att barn har rätt till lek, vila och fritid.

En viktig aspekt för att främja hälsosamma och hållbara resvanor är att förskolor i så hög grad som möjligt ligger utmed det prioriterade gångstråket. Förvaltningen har ett förskolelager där samtliga befintliga och planerade förskolor finns inritade. Lagret är tillgängligt för förvaltningar och bolag inom Stockholms stad och det är möjligt att exportera punkterna som en shapefil. Detta skulle kunna användas för att säkerställa att det prioriterade gångnätet kopplar samman Enskede-Årsta-Vantörs förskolor med bostäder och hållplatser eller stationer för kollektivtrafik.

Tillgänglighet

Förvaltningen bedömer att styrdokumentet på olika sätt främjar tillgängliga gångbanor, bland annat genom att förespråka universell utformning samt att riktlinjer för utformning av de olika gångvägskategorierna styr mot att hårdgöra underlag. Trots detta bedömer förvaltningen att tillgänglighet skulle kunna genomsyra styrdokumentet i en högre grad, med bättre stöd för berörda parter kring hur gångvägar kan utformas med hög tillgänglighet för personer med olika funktionsnedsättningar.

Äldreperspektiv

Förvaltningen bedömer att målgruppen äldre drar nytta av ett väl utformat och planerat gångnät, och att styrdokumentet därför kan påverka deras möjligheter att röra sig i staden positivt. Hög tillgänglighet och universell utformning är exempel på aspekter som kan göra det enklare för äldre personer att röra sig mellan

målpunkter och till kollektivtrafik. Förvaltningen bedömer att äldreperspektivet och tillgänglighet har många beröringspunkter och förvaltningen anser därför att medskicken från föregående stycke även är relevant för målgruppen äldre.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Carina Idenfors
Avdelningschef
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Stockholms prioriterade gångvägnät

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Carstorp, Stadsdelsdirektör	2024-11-26
Carina Idenfors, Avdelningschef	2024-11-25